
Chocicza, st. 4, gm. Września, woj. wielkopolskie, AZP 54-33/56

Informator Archeologiczny : badania 34, 181-182

2000

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Tegoroczny sezon badań był ostatnim w cyklu prac o charakterze ratowniczym. W ich trakcie w całości rozpoznano i zarejestrowano substancję kulturową w najbardziej zagrożonym rejonie stanowiska na powierzchni około 1650 m². W szczególności było to, poza śladami osady kultury łużyckiej, 18 obiektów typu palenisko lub półziemianka z okresu wczesnośredniowiecznego. Osada w Bocheniu tworzy z położonym w sąsiedztwie grodziskiem w Bocheniu zespół osadniczy znaczący dla poznania dziejów zachodniego Mazowsza. Kontynuowane są przez Instytut Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie jego badania w trybie badań problemowych.

Bocień, st. 5, gm. Chełmża,
woj. kujawsko

pomorskie, AZP 35-45/168 – patrz: neolit

BOKINKA KRÓLEWSKA,
st. 8, gm. Tuczna,
woj. lubelskie, AZP 63-88/45

- ślady osadnictwa: mezolit
- ślady osadnictwa: neolit
- osada z epoki brązu
- osada z okresu rzymskiego
- osada z okresu wczesnego średniowiecza (VI-IX, IX-X w.)

Stanowisko zagrożone wybiórką piasku z nielegalnej piaskowni oraz głęboką orką. Był to pierwszy sezon badań, przeprowadzonych przez mgr Agnieszkę Martyniuk-Drobysz ze środków Lubelskiego WKZ w Lublinie. Badania objęły teren o łącznej powierzchni 1,75 ara.

Wykopy założone wzdłuż krawędzi piaskowni. Bezpośrednio pod humusem natrafiono na warstwę kulturową oraz obiekty datowane na podstawie materiału na wczesne średniowiecze (VI-IX w.) z elementami nawiązującymi do typu Korczak i Łuka Rajkowiecka. Pod relikdami wczesnośredniowiecznymi natrafiono na kolejną warstwę kulturową, z której pozyskano materiał datowany na epokę brązu. Tę samą chronologię posiadały obiekty zlokalizowane poniżej tej warstwy. Pozyskano również luźny materiał datowany na epokę kamienia, w tym mezolit i neolit.

Dokumentacja znajduje się w archiwum WUOZ Delegatura w Białej Podlaskiej.

Brzezcie, st. 17, gm. Kłaj,
woj. małopolskie

patrz: neolit

Chełmno, st. 4, woj. wielkopolskie

patrz: neolit

CHOCICZA, st. 4, gm.
Września, woj. wielkopolskie,
AZP 54-33/56

- ślady osadnictwa kultury pucharów lejkowatych
- osada otwarta z okresu wczesnego średniowiecza (fazy C-D)

Badania przeprowadzone przez mgr. Bartłomieja Rogalskiego (autor sprawozdania, Ośrodek Naukowo-Konserwatorski PKZ sp. z o.o. w Poznaniu) przy współudziale mgr Moniki Nowak, mgr Anety Duryńskiej, mgr. Jacka Bączyńskiego. Prace finansowane przez Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad w Warszawie.

Badania prowadzono w 1999 i 2000 r. Podjęto je w związku z planowaną budową autostrady A2, której trasa pokrywała się częściowo z obszarem stanowiska.

Stanowisko zajmuje wschodnią część niskiego cypla wbijającego się w podmokłą, torfiastą dolinę. Zlokalizowane jest około 1,50 km na wschód od wsi Mała Górka.

Zbadano obszar 99 arów, na którym odsłonięto 104 obiekty nieruchome. Większość z nich stanowiły jamy, najczęściej o funkcji śmietnikowej. Ponadto natrafiono na 16 ziemianek, 5 dołków posłupowych nietworzących żadnych czytelnych konstrukcji.

Interesującym obiektem był dół wypełniony wapnem. Ogółem pozyskano 1280 fragmentów ceramiki, z czego większość stanowił materiał z wczesnego

CHODLIK, st. 1,
gm. Karczmiska, woj. lubelskie,
AZP 78-75/1

średniowiecza. Natrafiono również na pojedyncze fragmenty ceramiki kultury pucharów lejkowatych.

Badania zakończono.

- grodzisko wczesnośredniowieczne (VIII-pocz. IX w.)

W związku z opracowywaniem grantu „Kotlina Chodelska we wcześniejszym średniowieczu – problem wspólnoty sąsiedzkiej na ziemiach polskich w okresie plemiennym” przez dr hab. Stanisławę Hoczyk-Siwkową i przygotowywaniem monografii zespołu osadniczego w Chodliku podjęto próbę uzyskania dodatkowych podstaw do datowania wałów grodziska (stan. I). Prace wykopaliskowe, finansowane z ww. projektu, były prowadzone w Chodliku przez mgr. Pawła Lisa z Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym i dr hab. Stanisławę Hoczyk-Siwkową z Katedry Archeologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej od 7 do 19 sierpnia, w celu uzyskania spalonego drewna z wału II (środkowego) do datowania dendrochronologicznego i przeprowadzenia obserwacji układu stratygraficznego warstw kulturowych i geologicznych na grodzisku.

Wykopy zlokalizowano w południowej części grodziska w nawiązaniu do siatki arowej wyznaczonej jeszcze podczas badań prowadzonych przez zespół Aleksandra Gardawskiego. W tym celu odkryto w kilku punktach granicę dawnych wykopów z lat 1959, 1972 i odtworzono główne osie pomiarowe na grodzisku.

Wykop sondażowy 1/200 o wymiarach 1 x 10 m wyznaczono na arze 55 (ćw. AC) od kulminacji wału II – środkowego do międzywału.

Zaobserwowano następujący układ warstw:

1 – darń (miąższości 10-15 cm).

2 – ziemia piaszczysta, brunatnoszara, występowała na całej powierzchni wykopu, jednak jej miąższość była zróżnicowana. Na kulminacji wału mierzyła 20 cm, na jego stoku maksymalnie do 50 cm i 70 cm, w międzywałach wypłycała się stopniowo do 20-40 cm, zalegając tutaj na żółtym piasku z szarymi zaciemnieniami. Można przypuszczać, że jest to górny poziom nasypu wału, stopniowo niwelowany przez późniejsze użytkowanie i działanie warunków atmosferycznych.

3 – ziemia piaszczysta, brunatno-szara, o barwie nierównomiernej, z drobnymi jaśniejszymi i ciemniejszymi wtrętami. Na kulminacji miała 60 cm grubości, na stoku wału 30-40 cm, u podstawy wału 50 cm, a następnie wypłycała się stopniowo i zanikała w odległości 5-30 m, mierząc od kulminacji wału. Jest to kolejny, niższy poziom nasypu wału wykonany z ziemi uzyskiwanej najpewniej z międzywału, a więc przemieszanej w trakcie jej narzucania (darń pierwotna, ziemia brunatna, piasek).

4 – cienka warstwa gliniastej ziemi żółto-szarej, która na kulminacji wału miała 20 cm miąższości, wypłycała się stopniowo i kończyła w odległości 2 m. Jej pochodzenie jest dyskusyjne, może to być niższa warstewka nasypu wału, nie można jednak wykluczyć jej naturalnego pochodzenia.

5 – warstwa intensywnie brunatnej ziemi o miąższości 10-20 cm z ciemniejszymi zbrunatnieniami na kulminacji (rozłożone drewno?), zanikająca w odległości 4,10 m od północnej ściany wykopu, gdzie dochodziła do warstwy żółtego piasku calcowego. Jej pochodzenie trudne do ostatecznego ustalenia, podobnie jak poprzednia mogła być kolejną warstwą nasypu wału lub pochodzenia naturalnego.

6 – soczewkowata, pozioma wkładka szarozółtego ilastego piasku (miąższość 10 cm), najpewniej pochodzenia naturalnego, zalegająca w odległości 1,20-3,20 m, mierząc od kulminacji wału.

7 – czarno-brunatna warstwa ziemi zalegająca poziomo na piasku calcowym (miąższość od 20 na kulminacji do 30 cm na skłonie wału). Podobnie jak warstwa 5 kończyła się w odległości 4,20 m od kulminacji. Można więc przyjąć,